

at det kommer hele Samfundet til gode. Det er dem, som jeg særlig tager Sigte paa. Naar vi hjælpe dem, gøre vi Gavn baade for dem, deres Børn og Samfundet. Jeg tror imidlertid, at det ærede Medlem vil forstaa, at det er næsten umuligt for saadanne Folk, der sidde med Familie og maaske en stor Børneflokk, at lægge 100 Kr. til Side Aar for Aar. Ud fra denne Forudsætning vil jeg haabe, at det ærede Medlem vil komme til den Anskuelse, at Folkeetinget maa holde paa sit Forslag og holde fast paa de 400 Kr., thi større Summer kan man ikke forlange af den Arbejdersstand, vi særlig skulle tage Sigte paa. Hvad det Tyende angaar, som først skal indgaa Ægteskab og sætte Bo i Tidens Løb, skal jeg villig indrømme, at der kan maaske være Grund til at sige, at sparsommelige Karle og Piger nok ville kunne lægge 100 Kr. til Side Aar for Aar, men af en Arbejder, som allerede er indtraadt i Ægteskab, og som maaske sidder med en stor Børneflokk, er det urimeligt at forlange dette, thi han vil kun kunne gøre det paa Bekostning af det allernødvendigste Livsophold.

J. Hage: Maa jeg blot kortelig svare til det ærede Medlem for Lejre, at saadanne skarpe Grænser kan man ikke opstille, at den ene Arbejderklasse skulde staa og vente paa et Slags Huse og den anden paa et andet Slags. Det kunde have haft sin Betydning i Begyndelsen efter de store Landboreformer; men er Udviklingen først begyndt, er der ingen Tvivl om, at under et frit Regime vil den Slags Huse fremkomme, som der er Trang til. De Arbejdere, der have erhvervet sig et Hus som de omhandlede, de ville enten købe mere Jord, eller de ville skille sig af med et Hus, der ikke svarer sig saa godt som andre. Jeg tror ikke paa, at den Trang har større Betydning, som Proprietærer og andre skulle have til i dyre Domme at købe den Slags Huse for at nedlægge dem. Man maa ogsaa erindre, at naar Pligthuse udlægges, ved Nedlæggelse af Gaarde, er det netop af denne Størrelse, der er altsaa ad Lovgivningens Vej arbejdet i den Retning. Det ærede Medlem fremhævede Forholdene i Fæsteegnene som en Støtte for Forslaget. Men det er kun et Bevis paa, at Forholdene der ikke have udviklet sig saa naturligt som i det øvrige Land, saaledes at man der ikke kan faa, hvad man ønsker. Man maa der tage mod, hvad der bydes, og være glad til; men i Landet i sin Helhed, hvor Forholdene ere

nogenlunde fri, og hvor man kan faa Huse af den Størrelse, som man vil have, har det vist sig, at man ikke sætter særlig Pris paa den Størrelse, som Forslaget sætter.

N. Andersen: Til det ærede Medlem for Aalborg Amts 3dje Valgkreds (J. H. Jensen) vil jeg sige, at han ikke bedømte mig urigtig, naar han mente, at jeg kendte noget til Arbejderne her i Landet og har Interesse for dem, men jeg vil tillige sige til det ærede Medlem, at jeg aldrig har tænkt mig Muligheden af, at vi her skulde lovgive ikke blot for en enkelt Samfundsklasse alene, men endog for enkelte Aldersklasser i denne Samfundsklasse. Jeg er fuldt enig i, hvad det ærede Medlem endte med at sige, at af en Arbejder, der har stiftet Familie og har en stor Børneflokk, kan man ikke forlange, at han aarlig skal lægge 100 Kr. til Side. Ja, man kan saamænd gerne for den Sags Skyld forlange af ham, hvad det skal være, thi en Arbejder, der sidder med en stor Børneflokk i et Lejehus, kan slet ingenting udrede. Det nytter saa ikke, at vi kun opstille 400 Kr., thi dem kan han heller ikke skaffe. Lad os være enige om det. Naar en Arbejdsmand sidder med en stor Flok Børn og sidder i en Lejestue, som det ærede Medlem sagde, kan det ikke nytte at ville skaffe ham Hus og Jord, naar han kan betale 400 Kr., for det kan han ikke. Det, som Loven maa tage Sigte paa, hvis der overhovedet skal være nogen Mening i den, maa blive det at skaffe de unge Adgang til at faa Hus og Hjem. Det kan ikke nytte at ville søge at lovgive saaledes, at man vil skaffe de ældre, der allerede ere saa langt fremme i Livet, at en Del af Spænstheden og Arbejdskraften er gaaet tabt, og som sidde med en stor Familie, en sorgfri Tilværelse. Desværre, det kunne vi ikke. Kunde vi, vilde jeg gerne være med til det. Nej, det eneste, vi kunde naa — og det er allerede godt gjort, hvis vi naa det, og saa har Loven svaret til sin Hensigt — det er at skaffe en økonomisk nogenlunde sikker Eksistens for saa og saa mange af de unge, der skulle træde ud i Livet og skabe sig et Livsophold, og jeg maa fremdeles hævde, at i Virkeligheden er der ikke noget i Vejen for, at en ung Mand, der har aftjent sin Værnepligt og begynder at erhverve for sig selv, og en ung Pige i Tyveaarsalderen hver for sig kunne lægge 100 Kr. til Side om Aaret. I alt Fald kunne de tilsammen lægge 100 Kr. til